

3^ο ΣΧΕΔΙΟ

Διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού

2021 – 2027

Προτεινόμενα Μέτρα

Αν. Βαρθέρης, Χημικός M.Sc – Περιβαλλοντολόγος D.E.S.S

Ιούνιος 2023

Κοινοπραξία: ECOS Μελετητική Α.Ε., ENM Α.Ε., & LEVER Α.Ε

Κατηγορίες Μέτρων – Βασικά μέτρα

Το Πρόγραμμα Μέτρων περιλαμβάνει «**βασικά μέτρα**» και «**συμπληρωματικά μέτρα**»

- **Βασικά:** μέτρα που απορρέουν από την εφαρμογή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων

Είναι οι **ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να ικανοποιούνται για την προστασία των υδάτων**. Περιλαμβάνουν :

- Ευρωπαϊκές Οδηγίες (που σχετίζονται με νερά. Άρθρο 11.3α)
- Μέτρα που αναφέρει η Οδηγία 2000/60/ΕΚ (Άρθρο 11.3α -11.3ιβ)

Συμπληρωματικά μέτρα

Συμπληρωματικά: μέτρα που εφαρμόζονται επιπλέον των βασικών.

Η Οδηγία παραθέτει έναν ενδεικτικό κατάλογο συμπληρωματικών μέτρων, χωρίς να αποκλείει τη θέσπιση οποιουδήποτε μέτρου κριθεί σκόπιμο

Άξονες κατάρτισης προγράμματος μέτρων

Ο σχεδιασμός του προγράμματος μέτρων γίνεται λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- Τις απαιτήσεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
- Την κατάσταση των υδάτων.
- Τις σημαντικές πιέσεις που δέχονται τα ύδατα.
- Τις δράσεις που υλοποιήθηκαν μέχρι σήμερα για την αντιμετώπιση των πιέσεων.
- Τους περιβαλλοντικούς στόχους που τίθενται για το 3^ο ΣΔΛΑΠ.
- Την πρόοδο εφαρμογής του προγράμματος μέτρων και την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την προηγούμενη περίοδο.

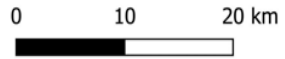
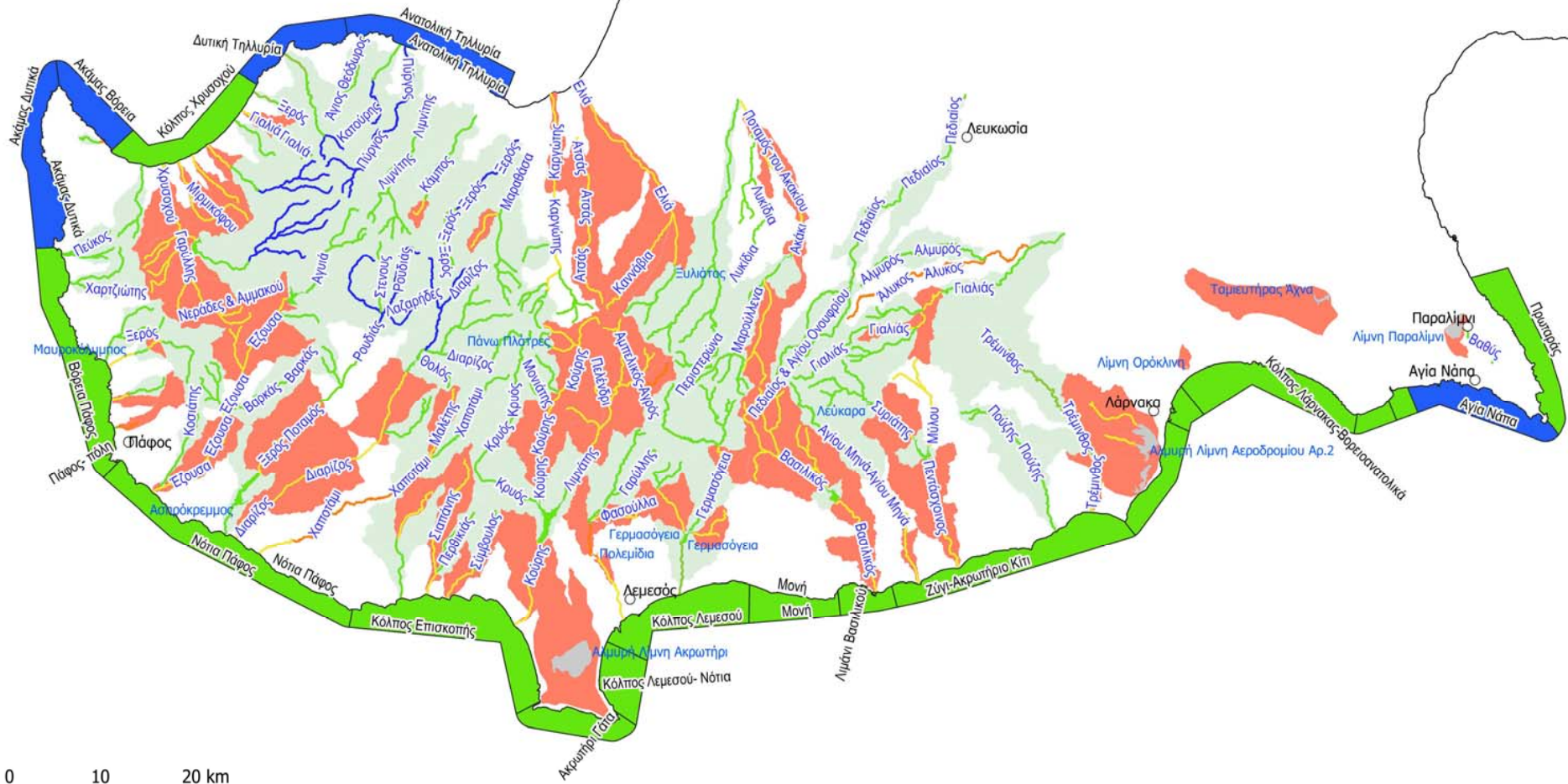
Άξονες κατάρτισης προγράμματος μέτρων

- Τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και πόρους
- Τις τεχνικές και τεχνικοοικονομικές δυνατότητες εφαρμογής παρεμβάσεων και έργων που απαιτούνται
- Τον απαιτούμενο χρόνο ωρίμανσης έργων.
- Τις λοιπές πολιτικές και σχετικές δράσεις (Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Προστασία του περιβάλλοντος)

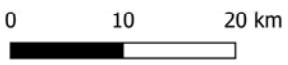
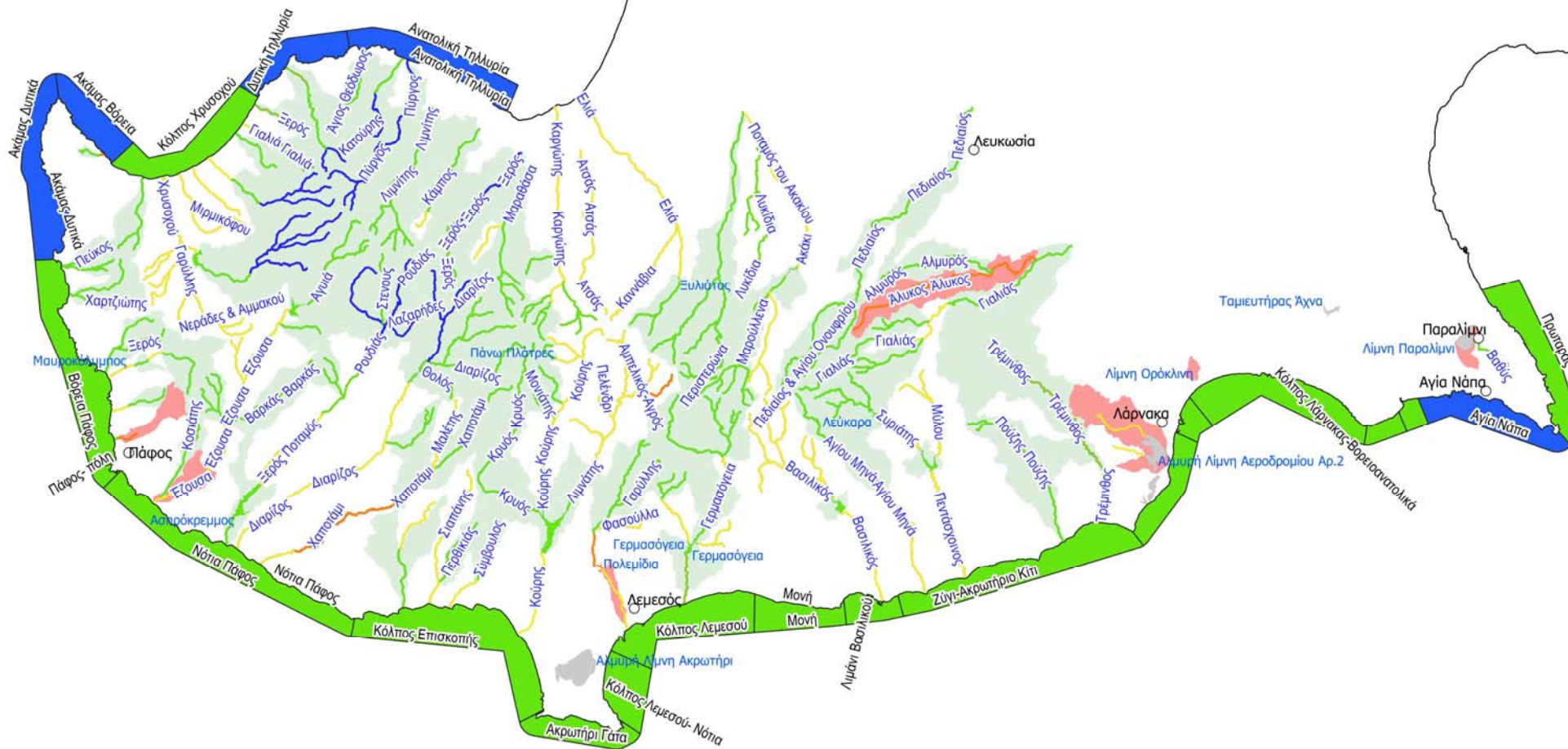
Πιέσεις στα επιφανειακά ΥΣ με κατάσταση κατώτερη της καλής

Γεωργικές δραστηριότητες

Αστικές δραστηριότητες

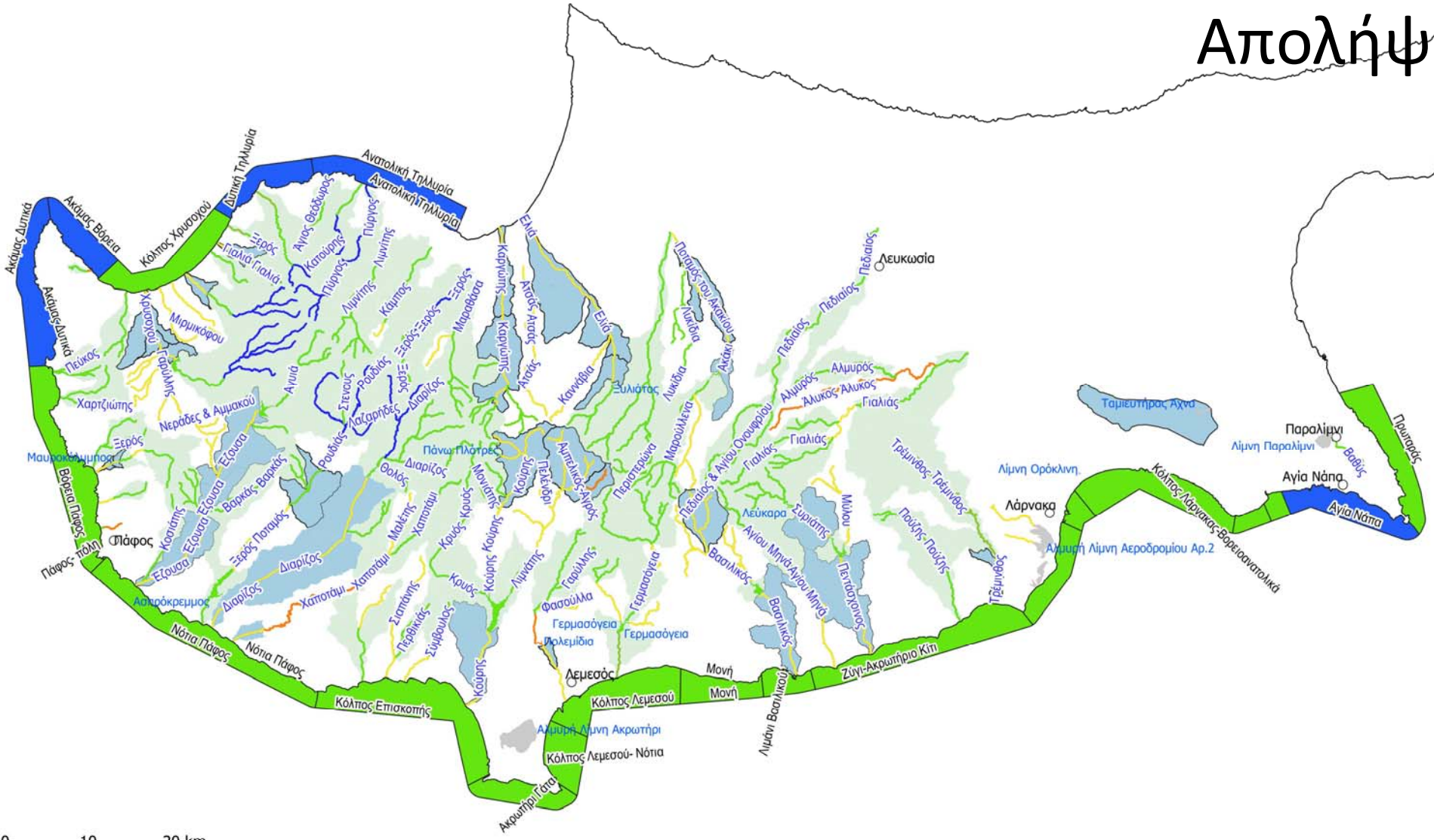
Εξορυκτικές δραστηριότητες

Βιομηχανικές δραστηριότητες

Απολήψεις

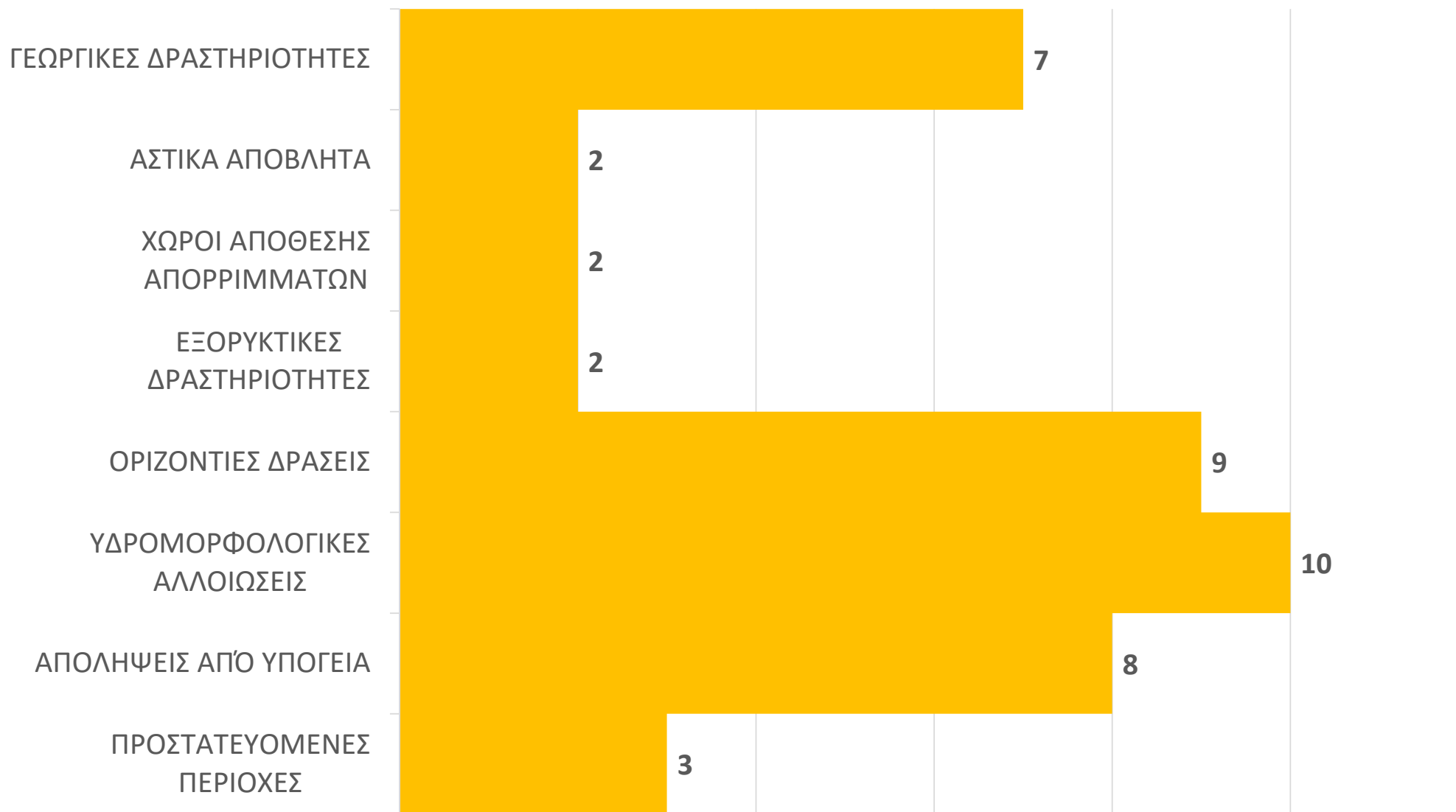
Πιέσεις στα ΣΥΥ

Κωδικός	Όνομασία	Κύριοι παράγοντες
CY_1	Κοκκινοχώρια	Γεωργία Αστική ανάπτυξη
CY_3A	Κοίτη Τρέμινθου	Γεωργία
CY_3B	Κίτι- Περβόλια	Γεωργία Αστική ανάπτυξη
CY_4	Σοφτάδες- Βασιλικός	Γεωργία
CY_6	Μαρί-Καλό Χωριό	Αστική ανάπτυξη
CY_8	Λεμεσός	Γεωργία Αστική ανάπτυξη
CY_9A	Ακρωτήρι- Κολόσσι	Αστική ανάπτυξη
CY_9B	Ακρωτήρι	Γεωργία Αστική ανάπτυξη
CY_10	Παραμάλι- Αυδήμου	Γεωργία
CY_13	Πέγεια	Γεωργία
CY_14	Ανδρολίκου	Γεωργία
CY_16	Πύργος	Γεωργία
CY_17	Κεντρική & Δυτική Μεσαορία	Γεωργία Αστική ανάπτυξη

Συστήματα Υπογείων Υδάτων

Αριθμός μέτρων ανά πίεση/τομέα

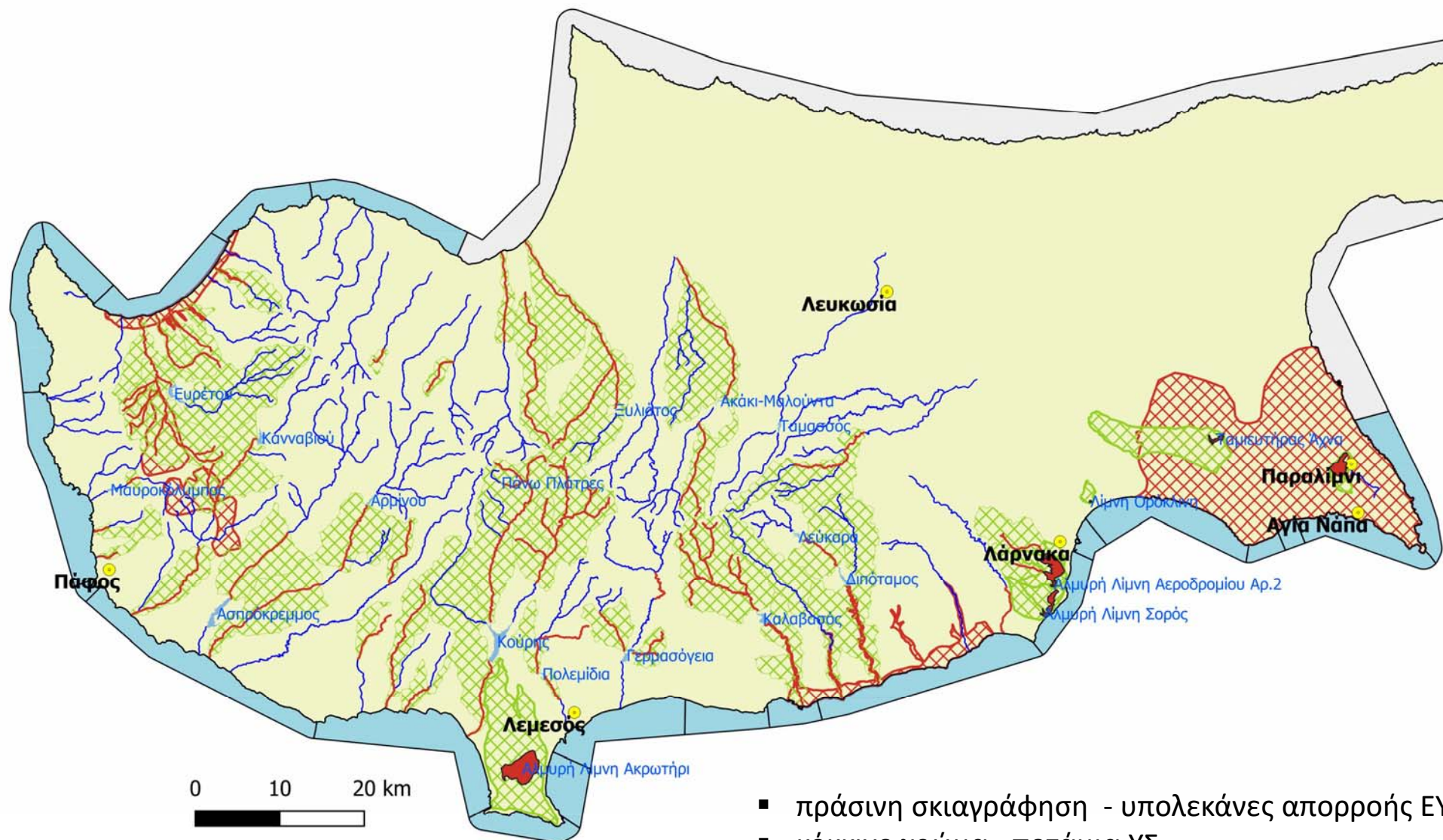

Μέτρα για τις αγροτικές δραστηριότητες

Αριθμ Βασικών	6
Κατηγορίες ΟΠΥ	▪ Αντιμετώπιση διάχυτης ρύπανσης
Αριθμ Συμπληρωματικών	1
Κατηγορίες ΟΠΥ	▪ Εκπαιδευτικά μέτρα
Π/Υ	29,5 εκατ €
Χρηματοδότηση	ΠΑΑ
Φορείς	Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ / ΚΟΑΠ, ΤΑΥ, ΤΓ, ΤΠ, ΤΓΕ

Μέτρα για τις αγροτικές δραστηριότητες

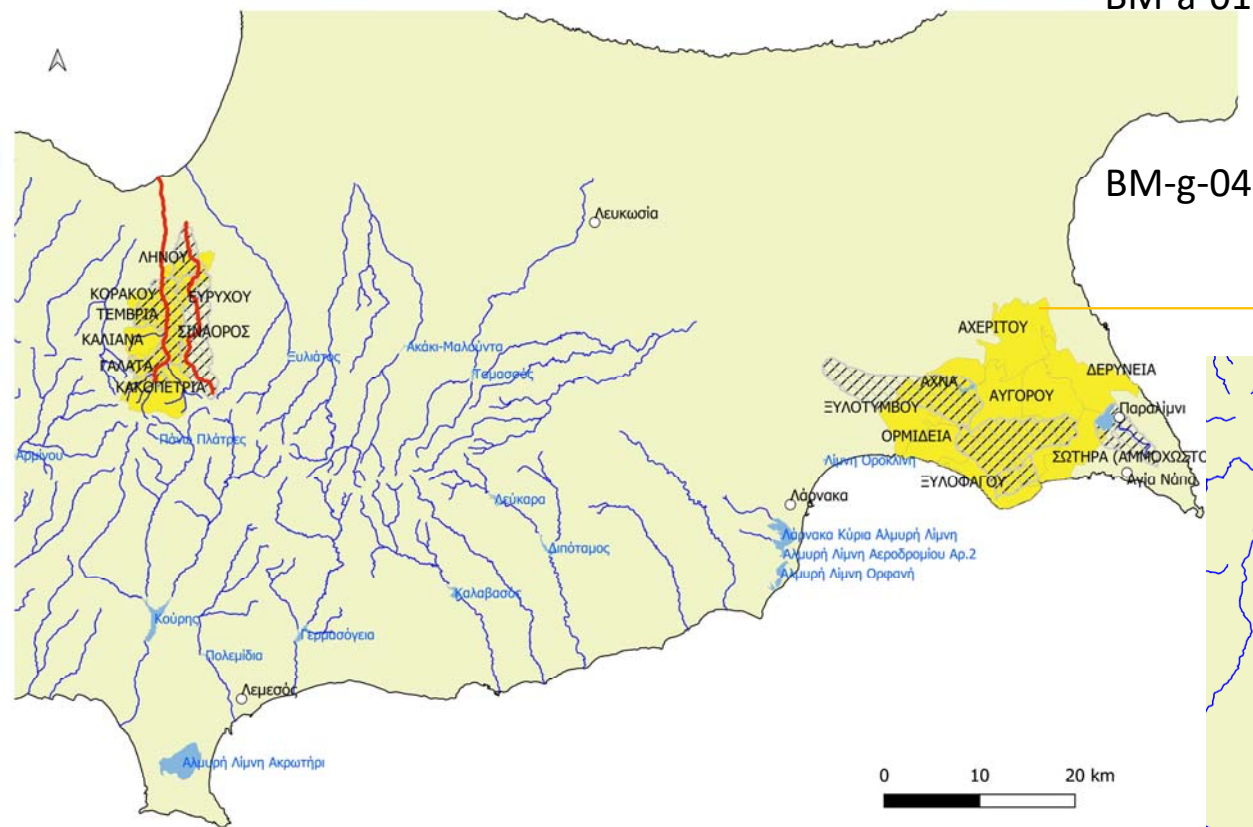
BM-h-02	Προσθήκη ειδικών ρυθμίσεων - υποχρεώσεων στους Κανόνες Πολλαπλής Συμμόρφωσης σχετικών με την προστασία των υδάτων σε στοχευμένες περιοχές.
BM-h-03	Διαχείριση Βοσκοτόπων
BM-h-04	Αποκλεισμός χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες
BM-h-05	Εφαρμογή αμειψισποράς στις καλλιέργειες πατάτας και σιτηρών
BM-h-06	Βιολογικές καλλιέργειες
BM-h-07	Διατήρηση συστήματος ενημέρωσης των αρμοδίων ελεγκτών περιβάλλοντος για των αποτελεσμάτων του δικτύου παρακολούθησης της ΟΠΥ, ειδικά σε περιπτώσεις υπερβάσεων ρύπων που προέρχονται από τη Γεωργία με σκοπό τον αποτελεσματικότερο προγραμματισμό των ελέγχων συμμόρφωσης.
ΣΜ-χv-01	Δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης (Κατάρτιση παραγωγών μέσω σχετικών παρεμβάσεων του ΠΑΑ 2023-2027)

- πράσινη σκιαγράφηση - υπολεκάνες απορροής ΕΥΣ
- κόκκινο χρώμα - ποτάμια ΥΣ
- κόκκινη σκιαγράφηση - ΣΥΥ

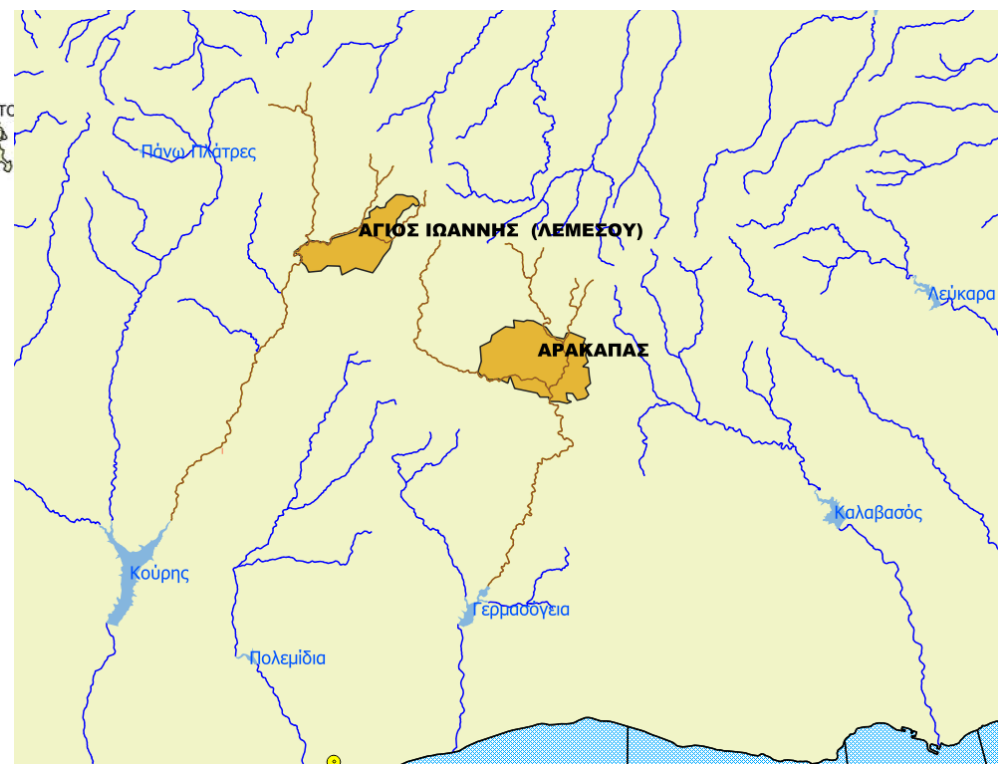
Μέτρα για αστικά απόβλητα

Αριθμ Βασικών	2
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).▪ Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση
Αριθμ Συμπληρωματικών	
Κατηγορίες ΟΠΥ	
Π/Υ	38,1 εκατ €
Χρηματοδότηση	Διαρθρωτικά Ταμεία /Εθνικοί Πόροι
Φορείς	ΤΑΥ

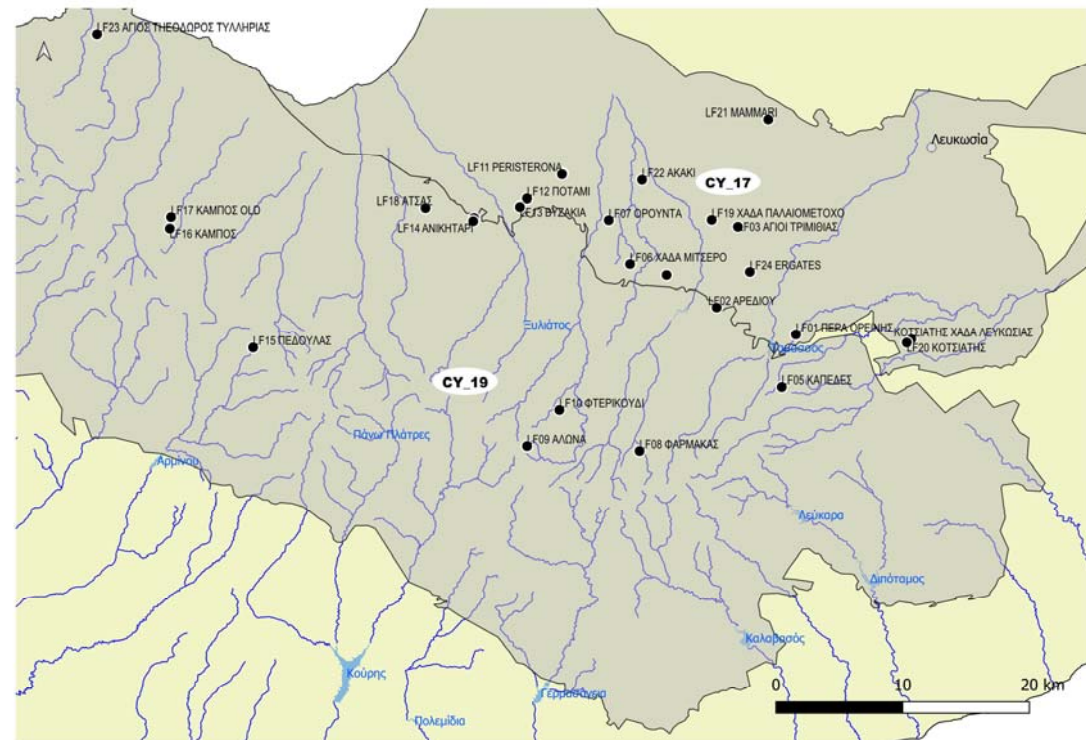
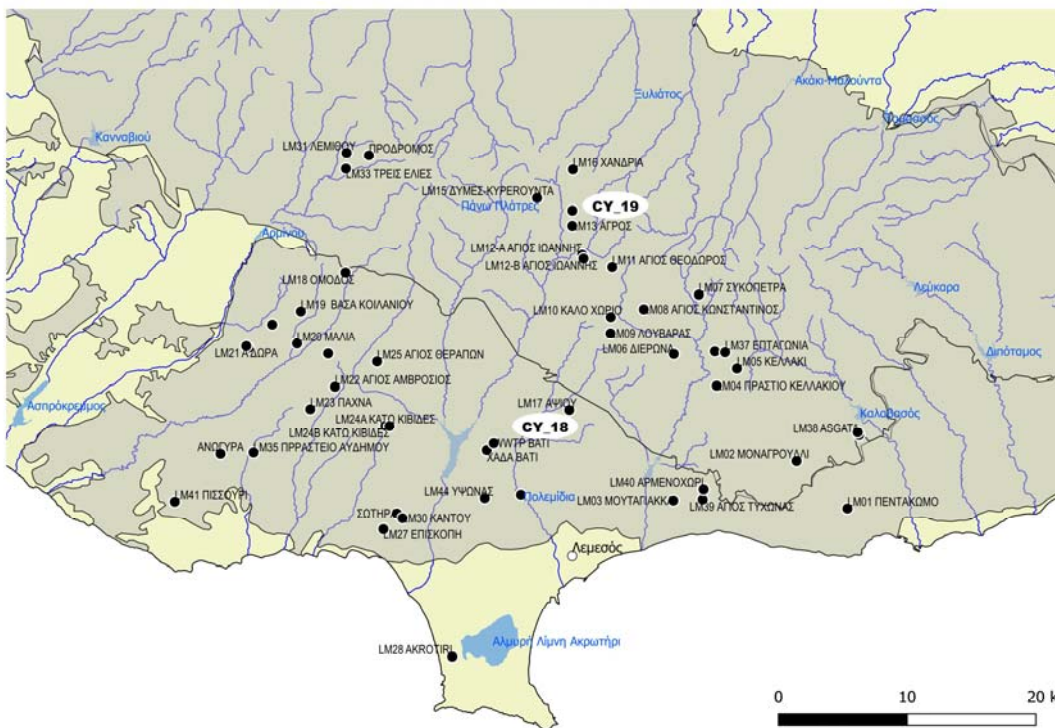
Ολοκλήρωση των Σταθμών Επεξεργασίας Λυμάτων Κοκκινοχωρίων και Σολέας

Ολοκλήρωση κατασκευής των ακόλουθων έργων: Κατασκευή αγωγού λυμάτων και σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στην Κοινότητα Αγίου Ιωάννη Αγρού. Κατασκευή Σταθμού επεξεργασίας Λυμάτων στην Κοινότητα Αρακαπά

Μέτρα για χώρους διάθεσης αποβλήτων

Αριθμ Βασικών	2
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση
Αριθμ Συμπληρωματικών	
Κατηγορίες ΟΠΥ	
Π/Υ	62,1 εκατ €
Χρηματοδότηση	Διαρθρωτικά Ταμεία /Εθνικοί Πόροι
Φορείς	ΤΑΥ

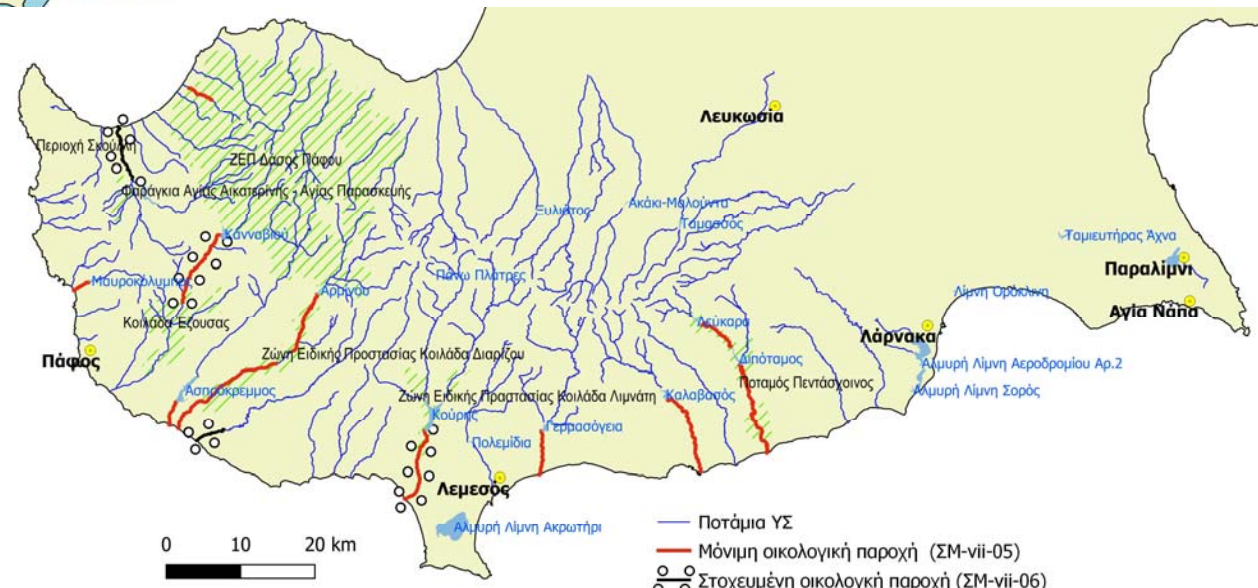

<p>BM-g-03</p>	<p>Ολοκλήρωση έργων άμεσης αποκατάστασης ΧΑΔΑ επαρχίας Λευκωσίας.</p>
<p>BM-g-05</p>	<p>Άμεση αποκατάσταση υφιστάμενων ΧΑΔΑ επαρχίας Λεμεσού</p>

Μέτρα – Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις

Αριθμ Βασικών	2
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Μέτρα για την προώθηση αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού▪ Μέτρα ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού
Αριθμ Συμπληρωματικών	8
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Ανασύσταση και αποκατάσταση περιοχών υγροβιοτόπων
Π/Υ	800.000 €
Χρηματοδότηση	Διαρθρωτικά Ταμεία /Εθνικοί Πόροι /LIFE
Φορείς	ΤΠ, Τμήμα Δασών, Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας ΤΑΥ

BM-c-02	Περιορισμός απολήψεων σε επιλεγμένα ΥΣ με στόχο την προστασία σημαντικών οικολογικών χαρακτηριστικών και ενδιαιτημάτων
BM-e-03	Αναβάθμιση του μητρώου καταγραφής των μικρών σημειακών απολήψεων και η δημοσιοποίησή του.
ΣΜ-vii-02	Απομάκρυνση οριζόντιων εμποδίων για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία
ΣΜ-vii-03	Καθαρισμός/επαναδιευθέτηση ενεργούς κοίτης για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία
ΣΜ-vii-04	Δενδροφύτευση με ιθαγενή είδη για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία
ΣΜ-vii-05	Εφαρμογή περιβαλλοντικής παροχής σε επιλεγμένα φράγματα - Περιβαλλοντική παροχή κατάντη φραγμάτων για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΙΤΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία
ΣΜ-vii-06	Απελευθέρωση στοχευμένης περιβαλλοντικής παροχής κατάντη φραγμάτων σε επιλεγμένες θέσεις με ιδιαίτερα σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά
ΣΜ-vii-07	Απελευθέρωση πλημμυρικών παροχών σε επιλεγμένα φράγματα
ΣΜ-vii-08	Απομάκρυνση ξενικών/εισβαλλόντων φυτικών ειδών σε επιλεγμένες περιοχές με στόχο την βελτίωση σημαντικών οικολογικών χαρακτηριστικών
ΣΜ-vii-10	Διενέργεια ειδικού προγράμματος εκτίμησης αποτελεσματικότητας των περιβαλλοντικών παροχών

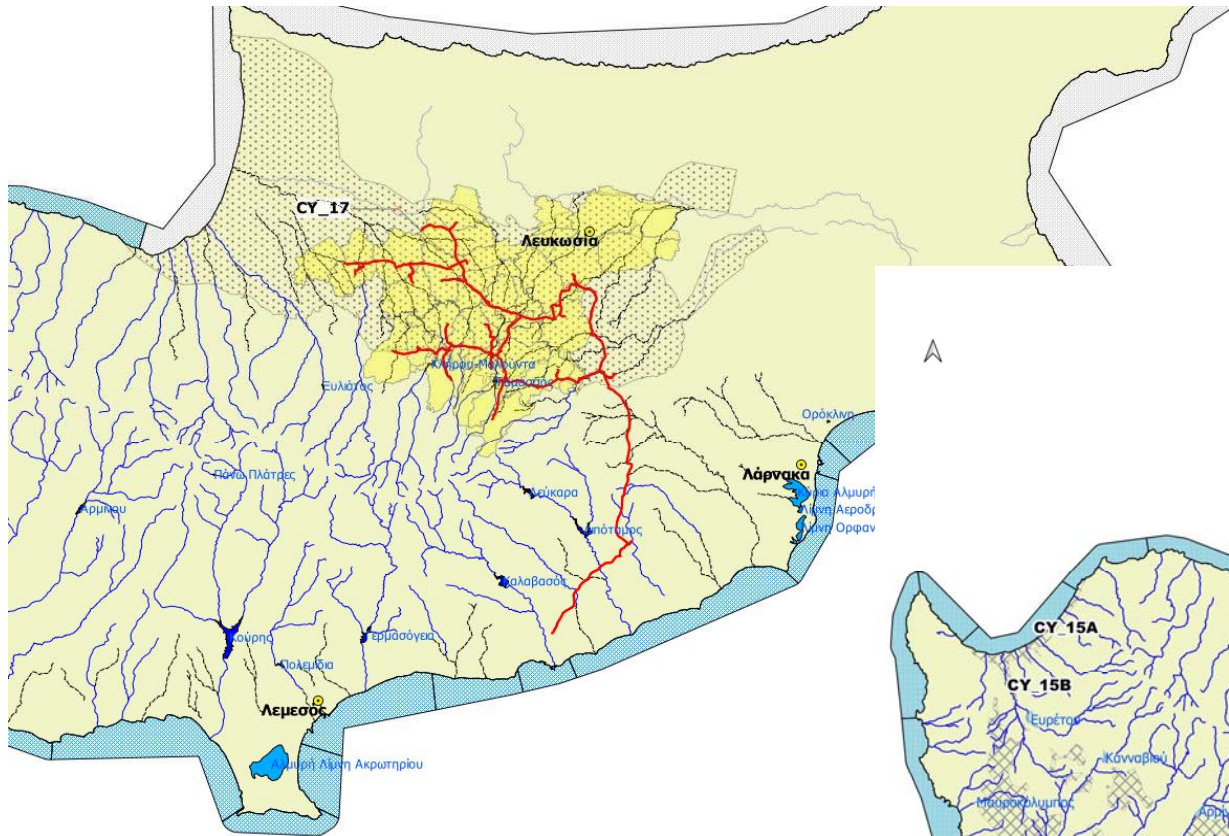
- Ποτάμια ΥΣ
- Μόνιμη οικολογική παροχή (ΣΜ-vii-05)
- ⊗ Στοχευμένη οικολογική παροχή (ΣΜ-vii-06)
- ▨ Περιοχές του Δικτύου Natura 2000

Μέτρα – Απολήψεις από Υπόγεια

Αριθμ Βασικών	5
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Μέτρα για την προώθηση αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού▪ Μέτρα ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού
Αριθμ Συμπληρωματικών	3
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Μέτρα αποτελεσματικότητας και επαναχρησιμοποίησης▪ Έργα Δομικών κατασκευών▪ Τεχνητός εμπλουτισμός υδροφορέων
Π/Υ	60,8 εκατ. €
Χρηματοδότηση	Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, Ταμείο Συνοχής /Εθνικοί Πόροι
Φορείς	ΤΑΥ, ΤΓΕ, Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ

Μέτρα – Απολήψεις από Υπόγεια

BM-c-01	Εξέταση δυνατότητας εθελοντικής καταγραφής των ποσοτήτων που καταναλώνονται από υπόγεια ύδατα μέσω διαδικτύου με την δημιουργία ειδικής εφαρμογής και σχετικής ενημέρωσης ευαισθητοποίησης των καταναλωτών.
BM-c-03	Σχεδιασμός της ορθολογικής αξιοποίησης και προστασίας του Συστήματος υπογείων υδάτων CY-19 Τρόδος με εκπόνηση πλήρους και ολοκληρωμένης υδρογεωλογικής μελέτης, ανάλυση συνθηκών τροφοδοσίας – εκμετάλλευσης και κατάρτιση τεκμηριωμένου ισοζυγίου υπογείων υδάτων
BM-c-04	Μείωση απαιτήσεων άρδευσης σε επίπεδο υδροφορέα
BM-e-01	Αναβάθμιση του μητρώου καταγραφής των σημείων απόληψης των υπογείων υδάτων και η λειτουργική του ένταξη στη διαδικασία αδειοδότησης νέων ανορύξεων.
BM-e-02	Βελτίωση των ελέγχων των απολήψεων από ΣΥΥ με την αξιοποίηση δορυφορικών φωτογραφιών
ΣΜ-x-01	Δρομολόγηση υλοποίησης έργων αύξησης της χρήσης ανακυκλωμένου νερού στη γεωργία που μπορεί να περιλαμβάνουν την κατασκευή δεξαμενών χειμερινής αποθήκευσης καθώς και έργα για τη διανομή και διάθεση νερού.
ΣΜ-xi-01	Ολοκλήρωση έργων ικανοποίησης υδρευτικών αναγκών ευρύτερης περιοχής Λευκωσίας– Αγωγός μεταφοράς νερού από Μονάδα Αφαλάτωσης Βασιλικού και δρομολόγηση λοιπών συμπληρωματικών έργων βελτιστοποίησης της διαχείρισης και της αύξησης της διαθεσιμότητας νερού ύδρευσης.
ΣΜ-xiv-01	Ένταξη της προοπτικής εμπλουτισμού υπογείων υδάτων στο σχεδιασμό αντιπλημμυρικών έργων και λοιπών σχετικών έργων φυσικής κατακράτησης υδάτων.

Μέτρα – Εξορυκτικές δραστηριότητες

Αριθμ. Βασικών	2
Κατηγορίες ΟΠΥ	▪ Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση
Αριθμ. Συμπληρωματικών	-
Κατηγορίες ΟΠΥ	
Π/Υ	10 εκατ. €
Χρηματοδότηση	Εθνικοί Πόροι
Φορείς	ΤΓΕ/ Τεχνική Επιτροπή Αποκατάστασης Εγκαταλειμμένων Μεταλλείων / ΤΑΥ

Μέτρα – Εξορυκτικές δραστηριότητες

BM-g-01	Αύξηση της συνέργειας των δράσεων παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτινων σωμάτων στο πλαίσιο της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης αποκατάστασης των εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων των εξορυκτικών αποβλήτων, με στόχο τη βελτίωση της χημικής κατάστασης υδάτινων σωμάτων που εμφανίζονται με κατάσταση κατώτερη της καλής.
BM-g-02	Υλοποίηση ειδικού διερευνητικού προγράμματος για το Ni σε ποτάμια ΥΣ.

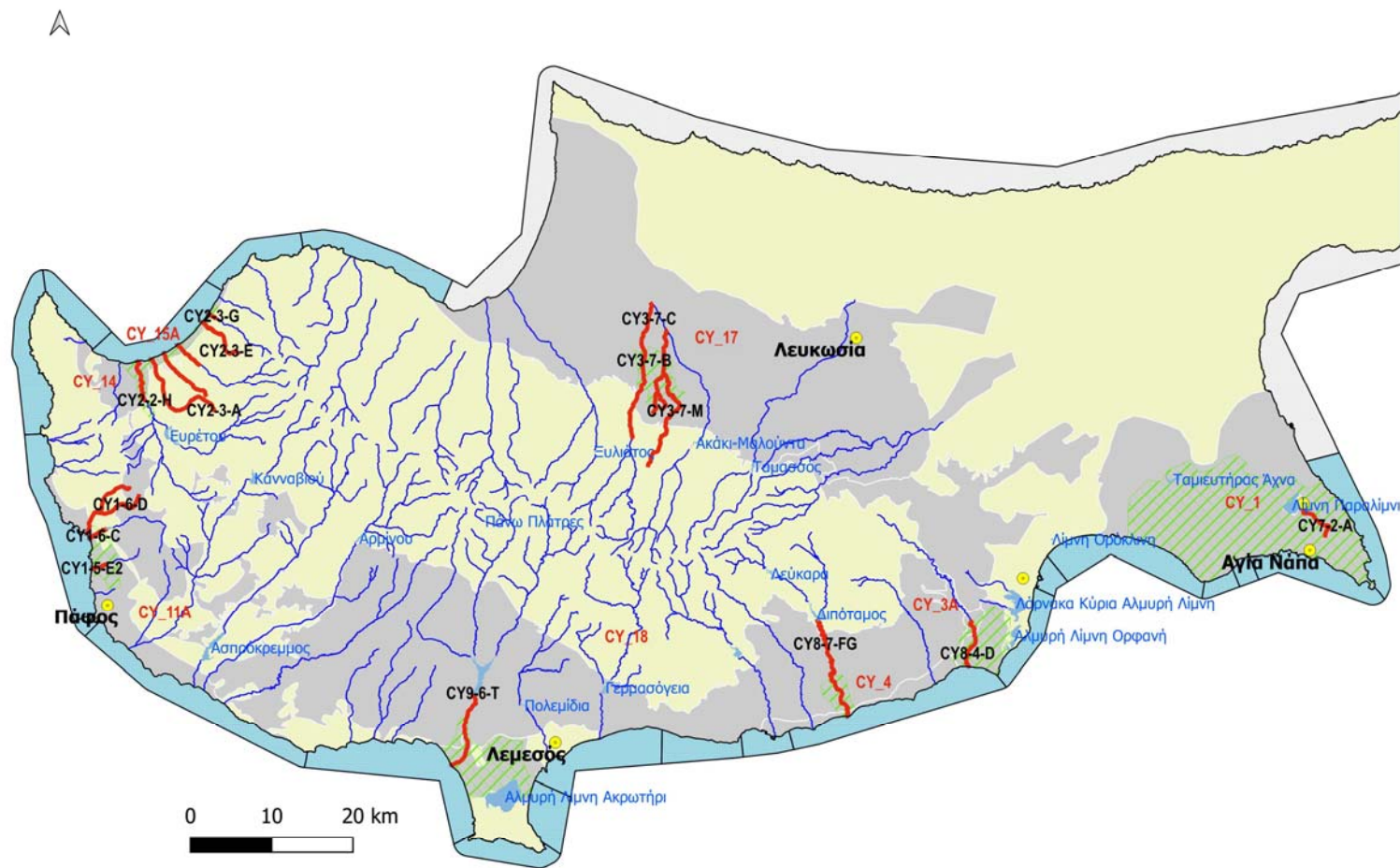
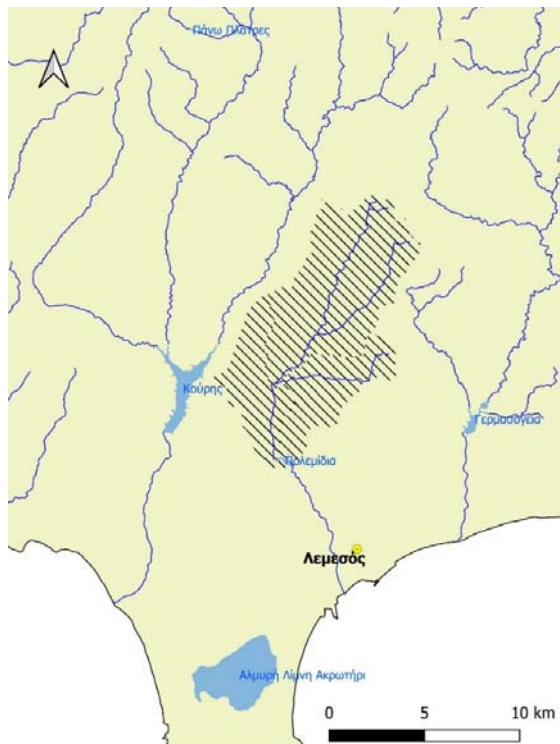

Μέτρα – Προστατευόμενες περιοχές

Αριθμ. Βασικών	2
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).▪ Οδηγία για την προστασία από τη νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ).
Αριθμ. Συμπληρωματικών	1
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Ανασύσταση και αποκατάσταση περιοχών υγροβιοτόπων
Π/Υ	257.000 €
Χρηματοδότηση	Εθνικοί Πόροι
Φορείς	ΤΑΥ / ΤΓ - ΚΟΑΠ / ΤΠ

Μέτρα – Προστατευόμενες περιοχές

BM-a-02	Συνέχιση της παρακολούθησης της συμμόρφωσης των ΕΕΛ στις Ευαίσθητες Περιοχές
BM-a-03	Συνέχιση των ελέγχων συμμόρφωσης στις Ευπρόσβλητες στην Νιτρορύπανση Ζώνες και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων τους
ΣΜ-vii-01	Περιορισμένες πιλοτικές παρεμβάσεις σε φυσικά ποτάμια συστήματα και σε λίμνες για την ενδυνάμωση της παρουσίας επιλεγμένων προστατευόμενων ειδών, με προτεραιότητα σε περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών ή/και άλλες περιοχές που εμφανίζουν ειδικό ενδιαφέρον

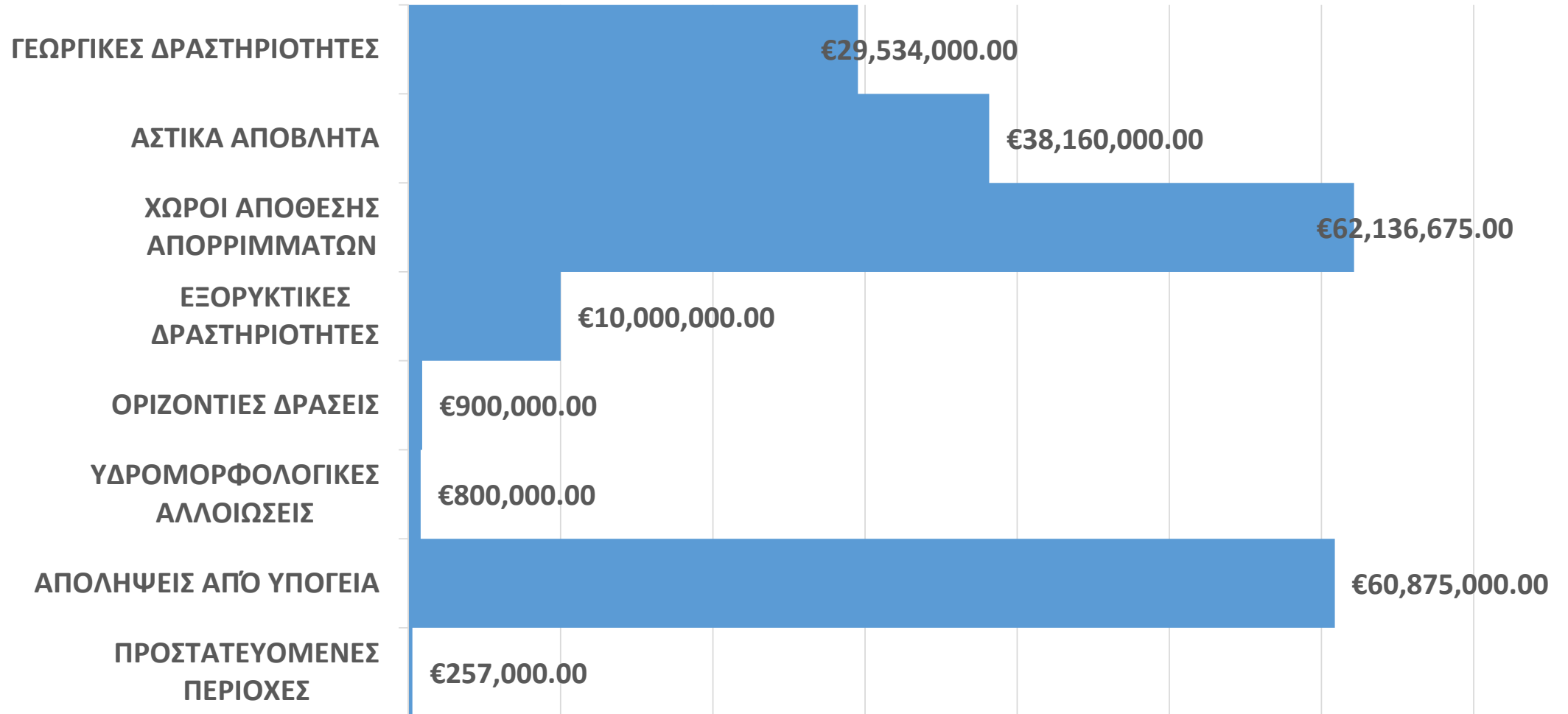
- πράσινο - Ευπρόσβλητες σε Νιτρορύπανση Ζώνες,
- κόκκινο - ΕΥΣ με κατάσταση κατώτερη της καλής όσον αφορά τις ΦΧ παραμέτρους
- Γκρι - ΣΥΥ

Μέτρα – Οριζόντιες δράσεις

Αριθμ. Βασικών	5
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Μέτρα για την προώθηση αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού▪ Μέτρα για την πρόληψη ή τον έλεγχο της διοχέτευσης ρύπων από διάχυτες πηγές απορρίψεων▪ Μέτρα για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση ύδατος
Αριθμ. Συμπληρωματικών	4
Κατηγορίες ΟΠΥ	<ul style="list-style-type: none">▪ Μέτρα αποτελεσματικότητας και επαναχρησιμοποίησης▪ Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης (βέλτιστων πρακτικών
Π/Υ	900.000 €
Χρηματοδότηση	Εθνικοί Πόροι
Φορείς	ΤΑΥ / ΤΓ / ΤΠ/ΤΑΘΕ/Υπουργεία / ΣΥ

- BM-c-05 Μεταρρύθμιση Τομέα Διαχείρισης Υδάτινων πόρων για την προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων
- BM-h-01 Κατάρτιση ειδικού προγράμματος δράσης για την αντιμετώπιση των ομβρίων απορροών από οικιστικές περιοχές και βιομηχανικές Εγκαταστάσεις με σκοπό την προστασία των υδάτων.
- BM-i-01 Διενέργεια στοχευμένων ελέγχων/ερευνών για την αξιολόγηση της κατάστασης σε υδάτινα συστήματα των οποίων η κατάσταση δεν ήταν δυνατόν να ταξινομηθεί με προτεραιότητα στις λίμνες.
- BM-i-02 Διενέργεια στοχευμένων διερευνητικών παρακολουθήσεων σε υδάτινα σώματα στα οποία έχουν εντοπιστεί σημαντικές πιέσεις και η ταξινόμηση της κατάστασής τους στην παρούσα φάση ενέχει υψηλό βαθμό αβεβαιότητας.
- BM-i-03 Διενέργεια ειδικού προγράμματος παρακολούθησης των χημικών- φυσικοχημικών παραμέτρων των υδάτινων σωμάτων εφήμερης ροής, καθώς και των ιζημάτων τους, εναρμονισμένο με τις σχετικές μεθοδολογικές απαιτήσεις της Οδηγίας.
- ΣΜ-x-02 Συνέχιση της ευαισθητοποίησης για την εξοικονόμηση και την προστασία υδατικών πόρων.
- ΣΜ-xvi-01 Διενέργεια ερευνών για τη βελτίωση της βασικής γνώσης σε σχέση με την ιχθυοπανίδα στα εσωτερικά ύδατα της Κύπρου (ποτάμια – λίμνες).
- ΣΜ-xvi-02 Διενέργεια ερευνών για τη βελτίωση της γνώσης σε σχέση με τις ειδικές πιέσεις που δέχονται τα Λιμναία ΥΣ τα οποία έχουν ταξινομηθεί σε χημική κατάσταση κατώτερη της καλής
- ΣΜ-xvi-03 Διενέργεια ερευνών για τη βελτίωση της γνώσης σε σχέση με τις ειδικές πιέσεις που δέχονται επιλεγμένα παράκτια ΥΣ τα οποία έχουν ταξινομηθεί σε κατάσταση κατώτερη της καλής

Προϋπολογισμός μέτρων

3^ο ΣΧΕΔΙΟ

Διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού

2021 – 2027

Ευχαριστώ για την προσοχή σας